

POSTITI

Kada čitamo evanđeljâ, moramo ih uzeti u njihovu kontekstu i značenju. Evanđelisti izbjegavaju riječ post koju ne primjenjuju na Isusa, a ako ju koriste, tada se ne radi o religioznom postu. Religiozni post započinje u zoru a završava zalaskom sunca. Dakle, nakon što je sunce zašlo, može se jesti što god želiš i time se ne prekida post.

Evanđelisti pišu da je Isus boravio u pustinji 40 dana bez jela, danju i noću. Ne radi se o religioznom postu; religioznim se postom privlačila Božja dobrohotnost i njegov blagoslov. Nad Isusom je već prisutna punina Božjega Duha koji je sišao nad njega. No zašto evanđelisti predstavljaju Isusa koji ne jede 40 dana i 40 noći?

Nije riječ o asketskom primjeru. Ako pogledamo evanđeljâ, Isus je više prisustvovao objedima nego što je činio znamenja. Zbog toga se širio glas o njemu da je izjelica i vinopija, prijatelj carinika i prostitutki. Dakle, Isus nije bio neki asketa. On sâm će reći: Ivan je to bio, nije jeo ni pio a govorili su da je lud; ja pijem i jedem i isto tako govore da sam lud.

Pa zašto onda evanđelisti govore o tom događaju?

Pred evanđelistima je jedna prepreka koju moraju riješiti: Mojsijev lik. Mojsije je veliki zakonodavac te stoga zajednici moraju predložiti Isusa koji je veći od Mojsija. Kao što je Mojsije boravio na Sinaju 40 dana bez jela i pića da bi dobio ploče zakona od Gospodina, tako i evanđelisti – radi se o literarnom modelu – predstavljaju Isusa koji boravi u pustinji 40 dana i 40 noći bez jela i pića. Ne radi se, dakle, o Isusovu asketskom primjeru nego o tome da Isus nije inferiorniji od Mojsija.

Gledajući odlomak u kojem Isus kaže: „*ne mogu postiti dok je zaručnik s njima, no kada im se zaručnik oduzme, tada će i oni postiti*“ – to je sukob s postom. Evanđelista predstavlja dvije potpuno različite faze. Isus je pozvao jednog carinika da postane član njegove grupe učenika. Minimalno što mu je mogao reći je: idu u pustinju, obavi duhovne vježbe, očisti se, zatraži oprostjenje i nakon toga dođi u našu zajednicu. Isus poziva carinika da ga slijedi i što čini: objeduje s njim! Nečuveno! Neviđeno! Ma carinik je nečist!!!

U ono doba ljudi su objedovali iz jedne zajedničke zdjele tako da su rukom uzimali hranu iz te zdjele i hranili se. Ukoliko neka nečista osoba stavi ruku u zdjelu s hranom, tada je ono postajalo nečisto. Stoga, na temelju te činjenice, Isusov poziv carniku da zajedno s njim objeduje znači da on svojom prisutnošću čini nečistim cijelu grupu. Jer razmišljaju u religioznim kategorijama, ne razumiju da nije carinik onaj koji Isusa čini nečistim, nego je **ISUS ONAJ KOJI, OBJEDUJUĆI S CARINIKOM, ČINI GA ČISTIM, POSVEĆUJE GA.**

Zato se farizeji obraćaju slaboj kariki – njegovim učenicima – te im predbacuju: vaš učitelj nije ozbiljan učitelj. I navode primjer: evo, dok vi jedete, farizeji i Ivanovi učenici poste - radilo se o dva dana posta u tjednu.

Na temelju toga, kako bi naglasio realnost kraljevstva Božjeg, Isus se nadovezuje na ženidbenu praksu. Za vrijeme ženidbe, na sam dan svadbe, zaručnika su pratili njegova dva najbolja prijatelja, prijatelja iz djetinjstva te su imali veoma važnu zadaću: stvoriti radosnu atmosferu svadbenog slavlja. Ta je zadaća bila toliko važna da je nadilazila sve religiozne propise i zabrane.

Zadaća tih prijatelja bila je napraviti radosnu i veselu atmosferu same svadbe. Štoviše, bili su toliko intimni prijatelji sa zaručnikom da je njihova zadaća bila i prisustvovati prvom spolnom odnosu njihova prijatelja. Naime, za vrijeme svadbenog objeda, u jednom određenom trenutku, novi bračni par odlazi u sobu na ležaj kojega su pripremili ta dvojica prijatelja kako bi konzumirali brak. Nakon što je muž utvrdio da je žena nevina, radosno je povikao. Čuvši taj radosni povik, dvojica se prijatelja vraćaju u svadbenu dvoranu te svim prisutnima obznanjuju da je muž uskliknuo. Zatim se vraćaju k bračnom paru, uzimaju lanenu plahtu sa znakovima krvi koja je bila već pripremljena od muža na samom ležaju. Krv je bila znak da je

himen žene proboden te da je bila nevina. Uzimaju tu krvavu lanenu plahtu, vraćaju se u svadbenu salu, pokazuju je svim prisutnima, oni pljeskaju u znak radosti nakon čega tu plahtu predaju roditeljima žene. Dakle, uloga te dvojice prijatelja bijaše veoma važna i ozbiljna.

Istu onu intimnost koju zaručnik ima s dvojicom svojih prijatelja želi i Isus sa svojim učenicima. Onima koji njemu i njegovim učenicima prigovaraju da ne poste, Isus odgovara: pa zar vam se čini mogućim da prijatelji zaručnika, čija je uloga stvoriti radosnu i veselu svadbenu atmosferu, poste, odnosno ne jedu i ne piju? Ne, to nije moguće. **NE POSTE JER TO NE ŽELE, JER TO NE MOGU: POST JE ZNAK SMRTI I NESPOJIV JE S ISUSOVOM PRISUTNOŠĆU KOJI JE NEIZMJERNA PUNINA ŽIVOTA.** Nastavlja Isus da neće postiti sve do dana kada će im se zaručnik uzeti (Oprez! Marko kaže „u onaj dan“ a ne „u one dane“). Taj dan posta je dan Isusove smrti. Stoga post tog dana neće biti izraz askeze nego izraz duboke žalosti.

Vjerujem da smo svi iskusili trenutak smrti voljene osobe, žalost u kući, pri čemu najmanje mislimo na jelo i piće. Istina je da je u mnogim mjestima postojao običaj – danas sve rjeđe – da susjedi i prijatelji pripreve objed za obitelj i rodbinu koja žaluje. Oni su to činili jer obitelj pogođena smrću voljene osobe nije bila sposobna kuhati, još manje joj je bilo do jela.

Na temelju tog iskustva možemo shvatiti Isusove riječi o postu „u onaj dan“ – odnosno dan njegove smrti biti će dan žalosti i tuge, dan posta, ali ne onog religioznog.

Alberto Maggi